

Egy kézben a szegedi faipar Ot külföldi művész — Görög tragédia a dóm előtt

Előnyösebb bérigazgatás — A női dolgozók helyzete

A szegedi fafeldolgozó üzemek régi tradícióra tekintenek vissza. Az újszegedi lággyár például több mint száz esztendeje települt a Tisza partjára. Hasonlóan jó hírnevet szerzett magának a falemezgyár és a felsővárosi fűrészüzem (a volt Lippai faterlep) is. Nemrégiben jelentős összevonást, fűzőt határoztak el a magyar faiparban. Így került egy kézbe a szegedi, a Csongrád és a Békés megyei faipar. Az új cég, a Délalföldi Erdő- és Fafeldolgozó Vállalat kebe-

lében tíz erdőgazdaság és az említett három szegedi fafeldolgozó üzem található.

A fűző után teljes termelési vertikum alakult ki, „kapun” belülré került a nyersanyag is. Érdekes kezdeményezés, az ipari ágazatok közül alig található ilyesmi hazánkban. Ennek számos előnye van, bár lehet, hogy hátrányoktól sem mentes az ilyen szervezés. Az új nagyvállalat szakszervezeti tanácsának titkárával, Török György elvtárral a falemezgyári helyzetről — első sorban a bérigazgatás alakulásáról és a női dolgozók gondjairól — beszélgettünk legutóbb.

A bérkérdés ügylatszük kilencvenfokos fordulaton ment át. A fűző miatt. Tavaly még arról írtunk, hogy a falemezgyár nem használta fel azt a pénzösszeget, amely rendelkezésére állt, hogy a dolgozók fizetését emeljék. Persze sajátos helyzetben voltak, mint ipari üzemnek be kellett tartaniuk az egy főre jutó bérszínvonal szabályait. De az új gazda, mint hajdani erdőbirtok, bértömeggel gazdálkodott. Az új kollektív szerződésben nettó termelési értéket és bértömeget határoztak meg. Alapnak az 1968-as esztendő tényezőit tekintették. Ebben az esztendőben 3 százalékos bérjavítást tudnak adni a falemezgyári munkásoknak.

A nagyvállalat üzemei nem vésztették el korábbi önállóságukat, mivel mindegyik saját üzemi terv alapján dolgozik, meghatározott termelési értéket teljesít és ennek megfelelő bértömeget rendelkezik. A szakszervezeti titkár azt mondja, hogy eleinte csak elvileg jártak jól, mivel a számukra biztosított bértömeg abszolút összege alacsonyabb volt, mint az előző évi bérszínvonalé, az úgy kifizetett átlagbér teljes összegénél. De azonnal érezhető volt az előnye is, hiszen a régebbi bérszintet úgy „hozták egyenesbe”, hogy a szükségesnél több alacsony keresetű munkaelet tartottak a gyárban, ezzel ellensúlyozva a magasabb kvalifikált munkaelet finanszírozását, amely jóval az átlag fölött igényelt fizetést. Elbocsátani ugyan senkit sem bocsátottak el, de nem is pótolták azt a lemorzsolódást, amely a szintartás miatt került a gyárba. Egyes dolgozók keresete je-

lentősen emelkedett, nem ritka a 2—300 forintos javulás sem, s mérseklődtek a korábbi bérviták is.

A falemezgyárban részletesen megvizsgálták a női dolgozók helyzetét. Olyan kérdésekre keresték a választ, hogy azonos munkaért azonos bért kapnak-e a férfiakkal összehasonlítva, milyen a szakképzettségük, a gyermekek anyák munkabeosztása megfelelő-e és általában hogyan alakult szociális helyzetük az utóbbi időben. A nagyvállalatnál az összes dolgozóknak körülbelül fele nő, a falemezgyárban valamivel több mint a fele, s többségük két-három munkában dolgozik. Az egyedül álló nők száma is jelentős, közülük 38-an gyermekeket is nevelnek.

A falemezgyári dolgozók között kevés a faipari szakmunkás, a nők között még inkább kevés, mindössze tízen szereztek szakmájukról bizonyítványt, a többiek betanított munkások, illetve segédmunkások. Olyan esetet nem találtak, hogy azonos munkavégzésnél hátrányos megkülönböztetés érte volna a női dolgozókat. A nők kereseti viszonyai — különösen ha a szegedi ipari üzemek átlagkereseteit tekintjük — nem rosszak. A szakmunkások 1700—2000 forint között, a betanított munkások 1600—1850, a segédmunkások pedig 1400—1750 forint között keresnek havonta.

A szegedi falemezgyár jelenleg nehéz helyzetben van, a tiszai árhullám és az árvíz elleni védekezés hatása a termelésben komoly elmaradást okozott. A Duna menti erdőkből a téli időszakban azért nem kaptak elegendő nyersanyagot, mert a hófúvások visszavetették a fakitermelést, a Tisza menti erdőkben — a víz miatt — hosszú ideje szünetel a favágás. Nyárfát alig tudtak beszerezni, amit kaptak, az sem kifogástalan minőségű. A termelés ugyan rendszeres folyik, csak a tervszerűséggel van baj, nem biztos, hogy éppen azt az árfajtát gyártják, amelyre szerződéseik szerint most lenne szükség. Ettől függetlenül bíznak abban, hogy az év hátralevő felében, a munkaverseny támogatásával sikerül teljesíteni a gyár tervét.

G. I.

Meghalt Bálint János elvtárs

Június 8-án, 64 éves korában meghalt Bálint János elvtárs, a vízügyi igazgatóság nyugdíjas dolgozója, a forradalmi munkásmozgalmak régi szegedi harcosa.

Életpályáját kubikosként kezdte, a második világháborút megelőző években találkozott a munkásmozgalmal, 1939-től kezdve rendszeresen bejárta a Hétvezér utcai munkásotthonba, részt vett az ottani illegális összejöveteleken. 1941 óta párttag. A felszabaduláskor jelentkezett a polgárőrségbe, s az ellenforradalom idején is fegyvert fogott, a karhatalom tagja lett.

Példamutató helytállásáért 1957-ben megkapta a Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérmét, 1967-ben pedig a Szocialista Hazaért Erdemrendet. A munkásörsegnél eltöltött tízéves szolgálatáért emlékéremmel tüntették ki.

Temetése, melyen a családtagokon kívül régi harcostársai, barátai és isme-

rősei vettek búcsút tőle, tegnap délután volt az Alsóvárosi temetőben.

Nagy zivatarok országSZerte

Sok helyen jég is esett

Pécsett jelentkezett kedden, a délutáni órákban, az első zivatar, de 17 órakor már Baján is dörgött az ég. 35 milliméternyi csapadék zúdult le és 18 óra a jégverés is megkezdődött — ezzel kezdte tájékoztatását a keddi viharról dr. Tóth Pál, a Meteorológiai Intézet tudományos csoportvezetője.

A zivatar délről észak felé javinaszerűen terjedt tovább, de inkább csak a Duna vonalán és attól némileg keletre. Tulajdonképpen az történt, hogy Baja és Bu-

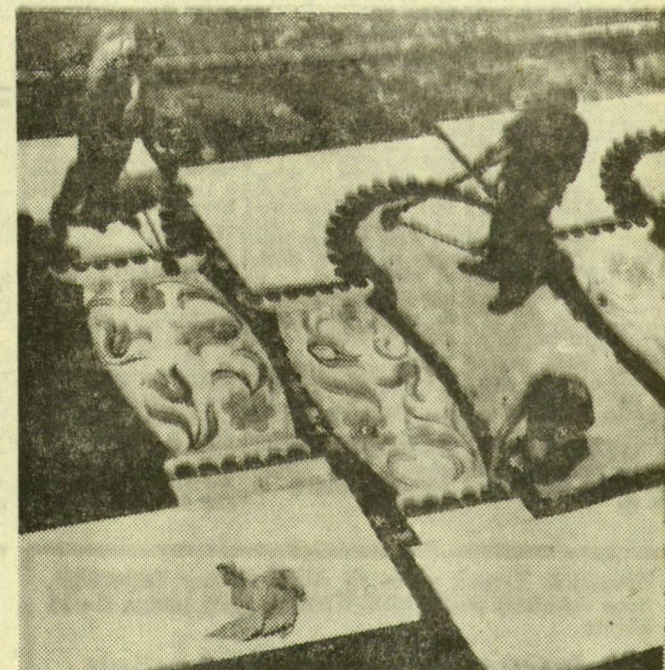
Tegnap délelőtt a szabad-
téri játékok igazgatóságán az idei ünnepi hetekről tájékoztatót tartott Horváth Mihály, a játékok igazgatóhelyettese és Radnóti Tamás, a fesztivál intézőbizottság titkára, a városi tanács művelődésügyi osztályának csoportvezetője. A tájékoztatót részt vett dr. Ozvald Imre, az MSZMP Szeged városi bizottságának titkára és Papp Gyula, a városi tanács vb elnökhelyettese, a fesztivál intézőbizottság elnöke.

Az idei fesztivál, a szabad-
téri játékok előkészítése — az árvízveszély okozta különleges helyzet ellenére is — a terv szerinti ütemben halad. A műszaki munkák és az előadások művészi előkészítésében nincs elmaradás. A különleges helyzet a közönség szervezésében okozott zavarokat. Eddig 47 ezer jegy kelt el, 10 ezerral kevesebb, mint tavaly ilyenkor. A hátralevő időben meg kell szüntetni ezt az elmaradást. Szeged ugyanis a fenn-
kívüli helyzet ellenére fogadni tudja a fesztivál látogatóit, sőt több vendéget vár, mint eddig bármikor: az idegenforgalom, a vendéglátás több mint 400 ezer látogató fogadására képes.

A július 18-tól augusztus 20-ig tartó szabad-
téri játékok nyitóelőadása — mint ismeretes — Kodály Zoltán Hány János című daljátéka. A Szinetár Miklós rendezte és Lukács Miklós vezényelte előadás a tavalyi megoldások szerint kerül a dóm elé. Nagyjában-egészében a szereplők is azonosok. A címszereplő most is Méliás György, a többi főszerepet Moldován Stefánia, Dayka Margit, Marton Éva, Harókányi Endre és Szalma Ferenc alakítja. Ferenc eszár szerepében először lép a szabad-
téri közönsége elé Komuves Sándor.

A Hány János július 18-i, 26-i, augusztus 1-i és 8-i előadása után a játékok második premierje a *Novosibirszki balett* bemutatója. A nagyhirű, tekintélyes szöveget együttes Csajkovszkij *Csiperokszika* című 3 felvonásos balettjét mutatja be július 19-én, 21-én és 22-én.

A prózát az idei játékokon Euripidész *Trójai nők* című tragédiája képviseli, amely a világhírű francia filozófus és író, J. P. Sartre átdolgozásában, Illyés Gyula költői fordításában és Vámos László rendezésében kerül a szabad-
téri közönsége elé. A napjainkban különlegesen aktuális tragédia, amely a háború pusztításairól beszél, Dóm téri előadásában legkiválóbb prózai színészeink működnek közre, többek között Sulyok Mária, Ruttkai Éva, Benkő Gyula, Nagy Attila és Latinovits Zoltán, aki Sulyok Máriával együtt előszőr szerepel a szegedi szabad-
térin.

Készülnek a díszletek a játékok előadásaira

A játékok igazgatóságának régi terve valósul meg *Mascagni Parasztszünet*-nek és *Leoncavalló Bajazet*-nek és *Leoncavalló Bajazet* című előadásával. Mindkét produkciót Mikó András rendezi és Vaszly Viktor vezényli. Az olasz nyelven elhangzó produkciók főszerepeit Lucia Stanescu, a bukaresti opera tagja, Ciro Pirota, a palermói opera magánénekese, David

Onesian, a bukaresti opera tagja, valamint Francisco Lazzaro, a barcelonai és Riitta Pietarinen, a helsinki opera tagja énekl. A két egyfelvonásos a premier után még három alkalommal, augusztus 12-én, 15-én és 19-én kerül színre.

A dóm előtti színpadon idén először szerepel a *Magyar Néphadsereg Művészegyhütte*. Háromrészes műsorában Szokolay Sándor *Vitézi ének* című kompozícióját *ősbemutatóként* adja elő, s a programban szerepel még Szervánszky Endre *Honvédtoborzója*, Daróczy Bárdos Tamás *Tóbiás* című énekes táncjátéka és egy *folklorisztikus összeállítás*.

A játékokhoz kapcsolódó *kiegészítő rendezvények* között kimagasló érdeklődésre tarthat számot idén is az *ipari kiállítás és vásár*, amely nemcsak a kiállítók számára, hanem területében is bővül. Idén a Statisztikai Technikum, a Mérey utcai általános iskola és a Radnóti gimnázium épülete is a 116 kiállító rendelkezésére áll.

A szakszervezetek *nép-táncfesztiválját* idén a játé-

kok előtt, július 15-től rendezik meg. A négynapos tájékoztató programjában *hét külföldi és hat hazai együtt-társ* lép az újszegedi szabad-
téri színpad közönsége elé.

Az idén ugyancsak bővül a *Pedagógiai Nyári Egyetem* programja, amely két szekciónál tartja előadásait. Háromnapos bővült az *ifjúsági napok* műsora is.

Új évtizedet nyit a *Nyári Tárlat*, amelyen idén 124 művész 253 alkotása kerül közönség elé.

Az ünnepi hetek programját több *tudományos tanácskozás* is bővíti. A harmadszor megrendezésre kerülő *ipari tudományos konferenciára* 150 résztvevőt várnak. Az augusztus 12-én kezdődő, úgynevezett *gázkonferenciára* viszont jóval többen, mintegy 600-an jelentkeztek és szintén sok érdeklődőt vonz a *textilés vándorgyűlés*, valamint az *országos postás-találkozó*.

A kiállítások között első-
kelő helyet foglal el a Sömöggyi Könyvtár *ritkaságai*-nak bemutatója, a Móra Ferenc Múzeum *Hunok, avatók, magyarok* címmel megnyitott *új régészeti bemutatója*. Igen nagy érdeklődésre tarthat számot az a kiállítás is, amelyet az idei *árvízveszély elleni küzdelem* előkészítéséről rendeznek meg.

A zenei események közül kiemelkedő a dóm három *orgonahangverseny* és a városi tanács székházának *udvarán rendezendő barokk zenei koncert* is.

Jön a Dácia

A BNV-n a Román Szocialista Köztársaság pavilonjában sokan tekintették meg a Renault 1300 licenc alapján készülő, ötszemélyes, Dácia nevű új személyautót. Sokan érdeklődtek, mikor lehet nálunk is megvásárolni. A MOGÚRT tájékoztatása: megállapodást kötöttek, hogy Magyarország is vásárol majd Dáciát. A román gyár termelése körülbelül két év múlva teszi lehetővé a szállítás megkezdését, a hazai gépkocsivásárlók tehát 1973 januárjától bővíthet a Dáciával.

NAPI KISLEXIKON

a víz természetrajzáról

A vízszín (felszín) magasságbeli ingadozásának megfigyelésére a vízmércék szolgálnak.

0-pont és vízállás?

A vízmércé 0-pontját a Tiszán a szabályozás előtti legalacsonyabb, 1942-es vízszínnek megfelelően állapították meg, s a megfigyelés folyamatossága kedvéért azóta sem változtatták rajta. A vízszín 0-ponttól mért magasságát nevezik vízállásnak. A 0 fölötti vízállás plusz, a 0 alatti pedig mínusz előjelű.

Miként határozzák meg a vízhozamot?

A vízhozamot vízsebesség mércével és a középsőbességnek az átfolyási felülettel való szorzásával határozzák meg. A vízhozamot egyenként a folyó egy pontján (keresztszelvényén) átfolyó vízmennyiség az időegységre (pl. egy másodperc) vonatkoztatva. A szegedi mérésekből határozták meg az idén, hogy a Tisza vízhozama — tetőzése idején — elérte a Duna akkori, budapesti vízhozamát.

Mi az árhullám?

Allandó medrű vízfolyásnál a vízállás és a vízhozam között kapcsolat áll fenn. A vízállásban jelentkező minden számottevő emelkedés árhullámot okoz. Árúllám az olyan vízmozgás, melynek kezdeti és végső mélypontja között egy áradó és apadó ága, ezek között pedig egy tetőzése van.

Mit jelent a vízszín esése?

A vízszín esése a folyó vízszíneinek egy kilométeres szakaszon bekövetkező magasságvesztése, (Pl. a Tisza Szegednél 2—5 centimétert esik kilométerenként). Áradás idején az esés nagyobb, apadáskor kisebb. Az áradás és apadás mértéke ugyanazon vízállásnál is befolyásolja a vízhozamot. A vízfolyások medre állandóan változik, a folyó mederalakító munkája következtében a kanyarulatok változtatják helyzetét és alakjukat, változik a vízfolyás esése és ezzel egyidejűleg sebessége, a meder mélysége és vízjárása is. Ezért szokták időnként a kisvízszín és az árvízszín nagyságát rögzíteni és bemérni.